



Adroddiad Aseu Effaith Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol – Strategaeth Addysg ddrafft

- Medi 2023

CYNNWYS

1. CYFLWYNIAD
2. SUT MAE'R CYNNIG YN CWRDD AG AMCANION LLES CYNGOR GWYNEDD?
3. A YW'R CYNNIG YN CWRDD Â NODAU LLESIANT Y DDEDDF?
4. EGWYDDORION DATBLYGU CYNALIADWY
5. CASGLIAD

1. CYFLWYNIAD

Rydym fel Cyngor wedi ymrwymo i'r egwyddorion o fewn Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) er mwyn gwella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol cymunedau Gwynedd. Gweledigaeth y Cyngor yw:

Ein gweledigaeth fel Cyngor yw cefnogi holl bobl Gwynedd i ffynnu ac i fyw bywyd cyflawn yn eu cymuned mewn sir sy'n un o'r siroedd gorau i fyw ynddi.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu amcanion llesiant sydd yn ategu'r nodau llesiant cenedlaethol gan sicrhau fod trigolion Gwynedd yn:

- **GWYNEDD YFORY** - Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc
- **GWYNEDD LEWYRCHUS** - Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng
- **GWYNEDD GLYD** - Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau
- **GWYNEDD OFALGAR** - Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau
- **GWYNEDD GYMRAEG** - Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned
- **GWYNEDD WERDD** - Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd
- **GWYNEDD EFFEITHLON** - Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon

Mae'r tabl isod yn amlinellu'r cyswllt rhwng ein hamcanion llesiant a'r nodau llesiant cenedlaethol.

	Llewyrchus	Cydnherth	Iachach	Cyfartal	Cymunedau Cydlynus	Diwylliant bywiog lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu	Yn gyfrifol ar lefel fyd-eang
GWYNEDD YFORY Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc							
GWYNEDD LEWYRCHUS Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng							
GWYNEDD GLYD Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau							
GWYNEDD OFALGAR Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau							
GWYNEDD GYMRAEG Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned.							
GWYNEDD WERDD Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd							
GWYNEDD EFFEITHLON Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon							

Mae gan yr Adran Addysg rôl i hyrwyddo nodau llesiant y Ddeddf ymysg dysgwyr drwy eu gweithgareddau a'u prosiectau. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Fel rhan o'r ddyletswydd mae'r Cyngor wedi cyhoeddi amcanion llesiant sy'n amlinellu sut y bydd yn gwella yn "Cynllun Gwynedd 2023-2028".

1. Cyd-destun

Cyhoeddwyd y strategaeth wreiddiol **Rhaglen Strategol “Tuag at 2025”**: Dyfodol Addysg a Hyfforddiant i Blant a Phobl Ifanc yng Ngwynedd yn 2010 er mwyn gosod cyfeiriad ar gyfer y maes addysg a hyfforddiant yng Ngwynedd hyd at 2025. Mae'r Strategaeth Addysg ddrafft newydd sydd gerbron yn adeiladu ar seiliau'r Rhaglen Strategol yma am y degawd nesaf hyd at 2032

2. SUT MAE'R CYNNIG YN CWRDD AG AMCANION LLES CYNGOR GWYNEDD?

Amcanion	Manylion:
GWYNEDD YFORY Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc	Effaith gadarnhaol. Mae'r Strategaeth ddrafft yn cyfrannu'n bositif at yr amcan llesiant yma trwy'r amcan, 'Hawl i Addysg a Hyfforddiant'. Pwrpas yr amcan hwn yw ceisio sicrhau fod pob plentyn a pherson ifanc yn gallu cael mynediad at addysg a hyfforddiant o'r ansawdd uchaf posibl sy'n eu galluogi i ffynnu a chyflawni eu potensial
GWYNEDD LEWYRCHUS Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng	Dim effaith negyddol
GWYNEDD GLYD Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau	Dim effaith negyddol
GWYNEDD OFALGAR Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau	Dim effaith negyddol
GWYNEDD GYMRAEG Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned	Mae'r Strategaeth ddrafft yn cyfrannu'n bositif at yr amcan llesiant yma trwy'r amcan, 'Ehangu a chryfhau ein darpariaeth Gymraeg a dwyieithog'. Pwrpas yr amcan hwn yw ceisio sicrhau fod pob plentyn a pherson ifanc yn elwa o ddarpariaeth addysg Gymraeg a dwyieithog o'r radd flaenaf, ynghyd â mynediad i gefnogaeth a gwasanaethau arbenigol drwy gyfrwng y Gymraeg sydd yn eu galluogi i lwyddo, ffynnu, a gwireddu eu dyheadau ar gyfer y dyfodol.
GWYNEDD WERDD Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd	Mae'r Strategaeth ddrafft yn cyfrannu'n bositif at yr amcan llesiant yma trwy'r amcan 'Amgylchedd Dysgu Cynaliadwy o safon Uchel'. Pwrpas yr amcan hwn yw datblygu amgylcheddau dysgu ysbrydoledig, gan warchod ein hamgylchedd naturiol ar yr un pryd. Wrth gynllunio ymlaen felly, bydd rhaid i adeiladau ysgolion newydd fod yn arloesol, yn gyfoes, yn amgylcheddol gyfeillgar, ac yn effeithlon o ran adnoddau, gan ystyried yr effaith ynni a charbon. Rydym hefyd yn ymrwmo i sicrhau bod ethos gwyrdd ac ecogyfeillgar i'n holl ysgolion drwy fonitro a lleihau'r defnydd o ynni, ynghyd ag integreiddio teithio llesol. At hyn, yn greiddiol i'n cwricwlwm newydd mae ein nod i gefnogi dysgwyr i fod yn ddinasyddion egwyddorol, gwybodus sydd wedi ymrwmo i gynaliadwyedd y blaned.

GWYNEDD EFFEITHLON

Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon

Dim effaith negyddol

3. A YW'R CYNNIG YN CWRDD Â NODAU LLESIANT Y DDEDDF?

Nod	Yw'r cynnig yn cyfrannu at y nod yma?	Mesurau lliniaru effeithiau negyddol ar y nod yma:
<p>Cymru lewyrchus Cymdeithas arloesol sy'n defnyddio adnoddau'n ddarbodus, pobl addysgedig, sy'n creu cyfoeth a gwaith.</p>	<p>Bwriedir i'r Strategaeth ddrafft hon fod o fudd i holl blant a phobl ifanc Gwynedd. Bydd yn ceisio mynd i'r afael â rhai heriau sy'n debygol o wynebu'r gyfundrefn nawr ac i'r dyfodol, megis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynnal a chryfhau ein darpariaeth addysg a hyfforddiant er mwyn galluogi plant a phobl ifanc Gwynedd i gyrraedd eu llawn potensial ac i feithrin y cymwysterau a'r sgiliau sy'n eu galluogi i fyw a ffynnu. • Cynnal a chryfhau'r Gymraeg ymhob agwedd o fywyd ysgol a'r cymunedau a wasanaethir yn sgil canlyniadau Cyfrifiad 2021. • Sicrhau gwasanaethau cefnogi lles rhagorol i blant a phobl ifanc Gwynedd er mwyn eu cynorthwyo i oresgyn rhwystrau a chyrraedd eu llawn potensial. • Cryfhau arweinyddiaeth ar bob lefel ac ymateb i'r her o recriwtio athrawon a chymorthyddion yn ein hysgolion. • Sicrhau hyfywedd a gwytnwch ein hysgolion pan fo gostyngiad yn niferoedd dysgwyr yn sgil cyfraddau geni isel, poblogaeth sy'n heneiddio a di-boblogi gwledig. • Gwella ein stad ysgolion er sicrhau'r amgylchedd dysgu gorau posib i'n plant a'n pobl ifanc pan fo gennym gynifer o adeiladau i'w cynnal, a disgwyliad i'r stad ysgolion fod yn ddi-garbon dros y cyfnod nesaf. • Ymateb i'r her o gynnal y gyfundrefn addysg mewn cyfnod digynsail o doriadau i gyllidebau Awdurdodau Lleol. 	<p>Dim effaith negyddol</p>
<p>Cymru gydnerth Cenedl sy'n cynnal ac yn gwella bioamrywiaeth ac ecosystemau iach sy'n cefnogi gwydnwch a gyda'r gallu i addasu i newid (er enghraifft newid yn yr hinsawdd).</p>	<p>Mae'r Strategaeth ddrafft yn cyfrannu'n bositif at y nod yma trwy'r amcan, 'Amgylchedd Dysgu Gynaliadwy o Safon Uchel'. Pwrpas yr amcan yma yw ceisio sicrhau fod ysgolion Gwynedd yn cynnig amgylchedd dysgu diogel, ysbrydoledig a chynaliadwy o'r radd flaenaf i ddysgwyr ac athrawon y sir, ac yn sefydliadau sydd â chysylltiad cryf â'u cymunedau.</p>	<p>Dim effaith negyddol</p>
<p>Cymru iachach Cymdeithas lle mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl ac mae pobl yn deall beth sy'n effeithio ar eu hiechyd.</p>	<p>Mae'r Strategaeth ddrafft yn cyfrannu'n bositif at y nod yma trwy'r amcan, 'Iechyd a Lles Dysgwyr'. Pwrpas yr amcan hwn yw ceisio sicrhau fod pob plentyn a pherson ifanc yng Ngwynedd yn barod i ddysgu gan allu elwa'n llawn ar yr addysg a'r hyfforddiant sydd ar gael, ac yn gallu cael mynediad rhwydd at gefnogaeth i wella eu lles emosiynol, meddyliol a chorfforol.</p>	<p>Dim effaith negyddol</p>

<p>Cymru sy'n fwy cyfartal Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial gwaeth beth fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir a'u hamgylchiadau cymdeithasol-economaidd).</p>	<p>Mae'r Strategaeth ddrafft yn cyfrannu'n bositif at y nod yma trwy'r amcan, 'Hawl i Addysg a Hyfforddiant'. Pwrpas yr amcan hwn yw ceisio sicrhau fod pob plentyn a pherson ifanc yn gallu cael mynediad at addysg a hyfforddiant o'r ansawdd uchaf posibl sy'n eu galluogi i ffynnu a chyflawni eu potensial.</p>	<p>Dim effaith negyddol</p>
<p>Cymru o gymunedau gydlynus Cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau da.</p>	<p>Mae'r Strategaeth ddrafft yn cyfrannu'n bositif at y nod yma trwy'r amcan, 'Amgylchedd Dysgu Gynaliadwy o Safon Uchel'. Pwrpas yr amcan yma yw ceisio sicrhau fod ysgolion Gwynedd yn cynnig amgylchedd dysgu diogel, ysbrydoledig a chynaliadwy o'r radd flaenaf i ddysgwyr ac athrawon y sir, ac yn sefydliadau sydd â chysylltiad cryf â'u cymunedau.</p>	<p>Dim effaith negyddol</p>
<p>Cymru a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg ac sy'n annog pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, a chwaraeon a gweithgareddau hamdden.</p>	<p>Mae'r Strategaeth ddrafft yn cyfrannu'n bositif at y nod yma trwy'r amcan, 'Ehangu a chryfhau ein darpariaeth Gymraeg a dwyieithog'. Pwrpas yr amcan hwn yw ceisio sicrhau fod pob plentyn a pherson ifanc yn elwa o ddarpariaeth addysg Gymraeg a dwyieithog o'r radd flaenaf, ynghyd â mynediad i gefnogaeth a gwasanaethau arbenigol drwy gyfrwng y Gymraeg sydd yn eu galluogi i lwyddo, ffynnu, a gwireddu eu dyheadau ar gyfer y dyfodol.</p>	<p>Dim effaith negyddol</p>
<p>Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang Cenedl sydd, wrth iddi wneud unrhyw beth i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru, yn ystyried a allai gwneud peth o'r fath gyfrannu'n gadarnhaol at lesiant byd-eang.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai'r cynnig yn debygol o gael effaith ar y nod hwn.</p>	<p>Dim effaith negyddol</p>

4. EGWYDDORION DATBLYGU CYNALIADWY

Egwyddorion Datblygu cynaliadwy	A yw'r cynnig yn ystyried yr egwyddor?
<p>Tymor Hir Cydbwysu anghenion tymor byr gyda rhai hirdymor a chynllunio ar gyfer y dyfodol.</p>	<p>Mae'r strategaeth yn gosod gweledigaeth hir dymor a fydd yn gosod cyfeiriad ar gyfer y maes addysg a hyfforddiant yng Ngwynedd hyd at 2032.</p>
<p>Atal Neilltuo adnoddau ar gyfer atal problemau rhag digwydd neu waethygu. Byddwn yn rhoi sylw i broblemau drwy atal ac ymyrryd yn fuan yn hytrach na thrwy ymateb.</p>	<p>Bwriedir i'r Strategaeth ddrafft hon fod o fudd i holl blant a phobl ifanc Gwynedd. Bydd yn ceisio mynd i'r afael â rhai heriau sy'n debygol o wynebu'r gyfundrefn nawr ac i'r dyfodol, megis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynnal a chryfhau ein darpariaeth addysg a hyfforddiant er mwyn galluogi plant a phobl ifanc Gwynedd i gyrraedd eu llawn potensial ac i feithrin y cymwysterau a'r sgiliau sy'n eu galluogi i fyw a ffynnu. • Cynnal a chryfhau'r Gymraeg ymhob agwedd o fywyd ysgol a'r cymunedau a wasanaethir yn sgil canlyniadau Cyfrifiad 2021. • Sicrhau gwasanaethau cefnogi lles rhagorol i blant a phobl ifanc Gwynedd er mwyn eu cynorthwyo i oresgyn rhwystrau a chyrraedd eu llawn potensial. • Cryfhau arweinyddiaeth ar bob lefel ac ymateb i'r her o recriwtio athrawon a chymorthyddion yn ein hysgolion • Sicrhau hyfywedd a gwytnwch ein hysgolion pan fo gostyngiad yn niferoedd dysgwyr yn sgil cyfraddau geni isel, poblogaeth sy'n heneiddio a di-boblogi gwledig. • Gwella ein stad ysgolion er sicrhau'r amgylchedd dysgu gorau posib i'n plant a'n pobl ifanc pan fo gennym gynifer o adeiladau i'w cynnal, a disgwyliad i'r stad ysgolion fod yn ddi-garbon dros y cyfnod nesaf. • Ymateb i'r her o gynnal y gyfundrefn addysg mewn cyfnod digynsail o doriadau i gyllidebau Awdurdodau Lleol.
<p>Integreiddio Cael effaith gadarnhaol ar bobl, yr economi, yr amgylchedd a diwylliant.</p>	<p>Bwriedir i'r Strategaeth ddrafft hon fod o fudd i holl blant a phobl ifanc Gwynedd. Bydd yn ceisio mynd i'r afael â rhai heriau sy'n debygol o wynebu'r gyfundrefn nawr ac i'r dyfodol, fel a nodir uchod.</p>
<p>Cydweithredu Gweithio gyda phartneriaid eraill i ddarparu gwasanaethau.</p>	<p>Yn ystod Tymor yr Haf 2023, bu i'r Adran Addysg gynnal trafodaeth anffurfiol gyda'r aelodau Cabinet ar y weledigaeth a'r amcanion drafft ar gyfer y Strategaeth Addysg. Yn y cyfarfod hwnnw, cytunwyd gyda'r aelodau Cabinet i flaen-graffu'r fersiwn drafft o'r Strategaeth Addysg gan dderbyn sylwadau'r Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi er ystyriaeth gan yr Adran a'r Aelod Cabinet dros Addysg cyn gweithredu unrhyw gamau pellach. Mae amlinelliad drafft o'r camau y bwriedir eu cymryd gan yr Adran i sicrhau mewnbwn rhan-ddeiliaid allweddol i weledigaeth ac amcanion y Strategaeth ddrafft wedi ei chynnwys yn y blaen adroddiad.</p>
<p>Cynnwys (Cyfathrebu ac Ymgysylltu) Cynnwys pobl Gwynedd wrth geisio gwireddu ein cynllun a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal.</p>	<p>Mae amlinelliad drafft o'r camau y bwriedir eu cymryd gan yr Adran i sicrhau mewnbwn rhan-ddeiliaid allweddol i weledigaeth ac amcanion y Strategaeth ddrafft wedi ei chynnwys yn y blaen adroddiad.</p>

5. CASGLIAD

Yn dilyn ystyriaeth ac asesiad yn unol â gofynion y ddeddf Llesiant, ystyriwyd 7 nod y ddeddf Llesiant ac amcanion Llesiant y Cyngor a deuir i'r casgliad na ragwelir y bydd unrhyw effeithiau negyddol yn deillio o'r Strategaeth ddrafft. Nod y Strategaeth ddrafft a'i bwriad sylfaenol yw cael cyfundrefn addysg sydd yn rhoi anghenion ein holl ddysgwyr yn ganolog i'n darpariaeth, drwy gynnal a chryfhau ein darpariaeth addysg a hyfforddiant er mwyn galluogi plant a phobl ifanc Gwynedd i gyrraedd eu llawn potensial ac i feithrin y cymwysterau a'r sgiliau sy'n eu galluogi i fyw a ffynnu.

